

ÎNCHEIERE

13 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele completului, judecătorul -Valeriu Doagă

Judecătorii - Tamara Chișca-Doneva, Sveatoslav Moldovan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, intervenient accesoriu Tatiana Machina cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2016

c o n s t a t ă :

La data de 05 martie 2015, Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (în continuare CPPEDAE) cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a menționat că, la data de 11 decembrie 2014 CPPEDAE a emis decizia nr. 155/14 (pe cauza Machina Tatiana vs Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Penitenciarul nr.13, Casa Națională de Asigurări Sociale) privind discriminarea prin refuz în acomodarea rezonabilă pe criteriu de dizabilitate.

Afirmă că, în pct. 2 și pct. 5 al deciziei nominalizate este menționat că, punctul 10, articolului 6 din Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni este discriminatoriu față de persoanele cu dizabilități private de libertate în instituțiile penitenciare neacomodate pentru această categorie de deținuți; Persoanele cu dizabilități private de libertate în instituție penitenciară neacomodată pentru detenția persoanelor cu dizabilități și lipsiți de alocația socială, pot folosi remediile prevăzute de art.18 a Legii 121 cu privire la asigurarea egalității întru recuperarea prejudiciului moral și material cauzat.

Susține că, prin răspunsul nr.04/58/1 din 05 februarie 2015 s-a refuzat în admiterea cererii prealabile din 26 ianuarie 2015 privind revocarea parțială a deciziei nr. 155/14 din 11 decembrie 2014.

Consideră că, atât pct. 2 și pct. 5 ale deciziei din 11 decembrie 2014, cât și refuzul nr. 04/58/1 din 05 februarie 2015, sunt ilegale în fond și emise contrar prevederilor

legii, deoarece potrivit art. 6 alin. (10) din Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, cât și pct. 29 din Regulamentul privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de asigurări sociale de stat și alocațiilor sociale de stat, prevăd suspendarea plății alocațiilor în perioada privațiunii de libertate. Respectiv, indiferent de categoria de beneficiar al alocației (persoană cu dizabilități severe, accentuate, medii din copilărie sau nu, etc.) în cazul în care se află în privațiune de libertate, această plată a alocației sociale se suspendă. Astfel, legiuitorul a delimitat un anumit grup de persoane, și anume acele persoane care sunt beneficiare de alocație și sunt private de libertate, indiferent în ce condiții au obținut dreptul de alocație, și acest grup de persoane este tratat la fel.

Invocă că, decizia nr. 155/14 din 11 decembrie 2014 a fost ilegal emisă de CPPEDAE, deoarece CNAS nu are pârghii de control asupra stabilirii condițiilor de acomodare în instituțiile penitenciare a persoanelor cu dizabilitate.

Aderent a indicat că, nu pot fi puși pe picior de egalitate beneficiarii de pensii cu beneficiarii de alocație, deoarece pensiile se achită din bugetul asigurărilor sociale de stat, care este format din contribuții de asigurări sociale de stat achitate de către aceștia pe perioada activității acestora în câmpul muncii, pe când alocația socială se achită din bugetul de stat prin intermediul bugetului asigurărilor sociale, iar mijloacele financiare achitate pentru alocațiile sociale se finanțează din bugetul de stat, acesta fiind gestionat de Ministerul Finanțelor.

Solicită admiterea cererii prealabile; anularea răspunsului nr.04/58/1 din 05 februarie 2015 emis de CPPEDAE drept ilegal; și anularea deciziei din 11 decembrie 2014 în partea expusă în pct. 2 și pct. 5 al acesteia ca fiind ilegală.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 07 iunie 2016 a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Machina Tatiana (f.d. 161).

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 24 iunie 2016 s-a respins din lipsa de temeii cererea de chemare în judecată depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, intervenient accesoriu Machina Tatiana, cu privire la anularea răspunsului din 05 februarie 2015 și deciziei CPPEDAE nr.155/14 din 11 decembrie 2014 (f.d. 185-190).

În susținerea poziției sale, prima instanță a reținut că, decizia din 11 decembrie 2014 este emisă în conformitate cu prevederile legale, cu respectarea competenței procedurii stabilite, prin urmare, corespunde exigențelor legale de formă, nefiind invocat nici un argument care să indice la anularea respectivei decizii.

Instanța inferioară a conchis că, prin decizia contestată, CPPEDAE a declarat ca fiind discriminatorii prevederile alin. (10) art. 6 din Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, numai față de persoanele cu dezabilități private de libertate în instituțiile penitenciare neacomodate pentru această categorie de deținuți, reținând că alocația socială se achită cu scopul de a elimina barierele cu care se confruntă petiționara ca persoană cu dezabilități, iar lipsa acomodării rezonabile a locului unde se deține, menține necesitatea primirii acestei alocații, or în situația în care petiționara ar fi acomodată rezonabil în instituția de detenție, într-adevăr ar fi decăzut necesitatea achitării alocației sociale.

A mai reținut prima instanță că, în cazul în care petiționara nu ar fi îngădită prin lipsa acomodării rezonabile în exercitarea normală, de sine stătătoare a acțiunilor zilnice de întreținere și îngrijire, ar decădea necesitatea achitării alocației, însă situația,

deținutei este absolut contrară

Aderent, a notat că, punctul 2 din decizia contestată, este declarat ca fiind discriminatoriu doar pentru situația concretă a petiționarei Machina Tatiana, care conform constatărilor CPPEDAE este lipsită de o acomodare rezonabilă în Penitenciarul nr. 13 în care se deține, fiind persoană cu dizabilități locomotorii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2016 s-a respins ca neîntemeiat apelul declarat de CNAS și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 24 iunie 2016 (f.d. 224, 225-227).

La data de 13 februarie 2017, CNAS a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2016 solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată, ca fiind întemeiată.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a încălcat normele de drept material și a aplicat eronat norma juridică.

De asemenea, menționează că, instanțele inferioare au ignorat nejustificativ norma juridică de bază, ce reglementează obiectul acțiunii, și anume art. 6 alin. (10) din Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, care prevede că, plata alocației în perioada privațiunii de libertate se suspendă; și art. 7 alin. (1) din Legea menționată, care statuează că, alocația pentru persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități din copilărie, precum și pentru copiii cu dizabilități severe, accentuate și medii, se stabilește în cazurile când persoanele indicate nu beneficiază de dreptul la pensie de asigurări sociale de stat și nu se află la întreținerea deplină a statului.

Afirmă că, în textul dispozitivului actului contestat este indicat la plural „persoanele, deținuții”, ceea ce prezumă că în decizia sa intimatul nu se referă doar la Tatiana Machina, ci la toate persoanele care se află în situația acesteia. Astfel, nu poate fi vorba despre o discriminare anume a Tatianei Machina.

Invocă că, persoanele private de libertate sunt persoane care se află la întreținerea deplină a statului, fiindu-le asigurat spațiu de trai, alimentație, îmbrăcăminte etc. Astfel, consideră că norma juridică declarată discriminatorie de către intimată nicidecum nu poartă un caracter de discriminare, ci dimpotrivă este una echitabilă față de persoanele care contribuie la veniturile bugetului de stat prin achitarea cu bună credință a impozitelor.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul consideră recursul ca fiind declarat în termen, deoarece decizia instanței de apel datează cu 16 decembrie 2016 (f.d. 224 vol. I), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 13 februarie 2017 (f.d. 1 vol. II).

Argumentele invocate în recurs precum că, instanțele inferioare au ignorat nejustificat norma juridică de bază, ce reglementează obiectul acțiunii, și anume art. 6 alin. (10) și art. 7 alin. (1) din Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, nu pot fi reținute, deoarece scopul alocației sociale este de a elimina barierele cu care se confruntă persoanele cu dezabilități. Astfel, ținând cont de lipsa acomodării rezonabile pentru Machina Tatiana în Penitenciarul nr. 13, autoritatea publică responsabilă de stabilirea și modul de plată a alocației sociale, recurenta a neglijat scopul Legii nr. 499 care este îngrijire, însoțire și supraveghere. Lipsa acomodării rezonabile locului unde se deține, menține necesitatea primirii acestei alocații, or, în situația în care Machina Tatiana ar fi acomodată rezonabil în instituția de detenție, într-adevăr ar fi decăzut necesitatea achitării alocației sociale.

Nu poate fi acceptat nici argumentul că, în textul dispozitivului actului contestat este indicat la plural „persoanele, deținuții”, ceea ce prezumă că în decizia sa intimatul nu se referă doar la Tatiana Machina, ci la toate persoanele care se află în situația acesteia. Or, în punctul 2 din partea dispozitivă a actului administrativ contestat este

declarat ca fiind discriminatorie situația doar a petiționarei Machina Tatiana, care conform constatărilor intimății CPPEAE este lipsită de o acomodare rezonabilă în Penitenciarul nr. 13 în care se deține, fiind persoană cu dezabilități locomotorii.

La fel, este lipsită de suport și alegația recurentei precum că, persoanele private de libertate sunt persoane care se află la întreținerea deplină a statului, fiindu-le asigurat spațiu de trai, alimentație, îmbrăcăminte etc. Astfel, consideră că norma juridică declarată discriminatorie de către intimată nicidecum nu poartă un caracter de discriminare, ci dimpotrivă este una echitabilă față de persoanele care contribuie la veniturile bugetului de stat prin achitarea cu bună credință a impozitelor. Or, în cazul în care Machina Tatiana nu ar fi îngădită prin lipsa acomodării rezonabile în Penitenciarul nr. 13 în exercitarea normală, de sine stătătoare a acțiunilor zilnice de întreținere și îngrijire, ar decădea necesitatea achitării acestei alocații, însă, situația deținutei este absolut contrară.

La caz, Completul reiterează că, Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează în art. 14 că, exercitarea drepturilor și libertăților cunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație, iar potrivit art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție, exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.

Aderent, instanța de recurs învederează Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care în cauza *Thlimmenos v. Greece* din 06.04.2000 relatează că: „Curtea a considera: până acum că dreptul în conformitate cu articolul 14 de a nu fi discriminat în exercitarea drepturilor garantate de Convenție este încălcat atunci când statele tratează diferit persoanele aflate în situații similare, fără a oferi o justificare obiectivă și rezonabilă (a se vedea *Inze § 41*). Cu toate acestea, Curtea consideră că aceasta nu este singura față a interdicției de discriminare prevăzută la articolul 14. Dreptul de a nu fi discriminat în exercitarea drepturilor garantate de Convenție este, de asemenea, încălcat atunci când statele, fără o justificare obiectivă și rezonabilă nu tratează diferit persoane ale căror situații sunt semnificativ diferite.”

În această ordine de idei, Completul constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, în esența lor, sânt similare argumentelor invocate în cererea de apel, care au fost deja supuse examinării și aprecierii juste de către instanța de apel prin prisma art.130 din Codul de procedură civilă în raport cu dispozițiile art. 24 alin.(3) din Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar actele normative vizate au fost interpretate și aplicate elocvent de instanța de apel prin prisma circumstanțelor importante ale pricinii.

Instanța de recurs notează că, recurenta nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond.

În acest sens, Completul reamintește prin prisma jurisprudenței CtEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca

fiind lipsit de șanse de succes.” (*cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25.02.1995, nr.26561/1995*)

Instanța de recurs concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, iar circumstanțele de fapt invocate de recurentă în cererea de recurs nu constituie obiect al recursului, or recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept a pricinii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, recurenta nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2016 ca fiind inadmisibil în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2016, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Sveatoslav Moldovan